

A close-up, artistic photograph of a woman's face and upper body. She has short, dark, wavy hair and is wearing bright red lipstick. She is wearing a red dress with white polka dots. Her right hand is raised, showing red nail polish on her fingers, and she is holding a cigarette between her index and middle fingers. The background is a solid light blue.

*sofi*oksanen
**STALININ
LEHMÄT**

sofi oksanen

STALININ LEHMÄT

werner söderström osakeyhtiö
helsinki

24. painos

Romaani on ilmestynyt ensimmäisen kerran 2003.

© Sofi Oksanen ja WSOY 2025

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-28223-6

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@wsoy.fi

ENSIMMÄINEN OSA

MINUN

ENSIMMÄINEN

KERTANI oli erilainen. Olin luullut, että se olisi kamalaa, sotkuista, likaista ja limaista. Olin luullut, että sisältäni tulisi verta ja vatsaani koskisi kahta kauheammin. Olin luullut, etten koskaan tulisi siihen, en pystyisi, en haluaisi, mutta kun korviini alkoivat sattua ritisevien vatsanpeitteiden äänet, ruumiini päätti puolestani. Ei ollut muuta vaihtoehtoa.

Se oli jumalaista.

Sytyttimen liekki valaisi raukean kiiltävät silmäni. Ensimmäinen savukkeeni ensimmäisen kertani jälkeen. Sekin oli jumalainen. Kaikki oli jumalaista.

Ainoa, mikä näkyi päällepäin, oli tyytyväisyys ja voitonriemu. Äänestä kuului ehkä pieni hiekkaisuus ja särkyneisyys, mutta mitä sitten.

Ja minä tiesin, että tulee toinenkin kerta. Kolmas. Sadas. Kaikille ei tietenkään käy niin. Joillekin ensimmäinen kerta jää viimeiseksi, mutta ei niille, jotka ovat siinä hyviä ja sille hyviä.

Minä olin siinä hyvä heti.

Kokemattomuuttani tosin oksensin ensimmäisellä kerralla lavuaariin. Toistekin vielä. Ehkä vessanpöntössä oli jotain liian alhaista, nöyryyttävää. Lavuaarin eteen ei kuitenkaan tarvitse polvistua, mutta sen

ääressä joutuu varomaan koko ajan viemärin tukkeutumista. Miten sellainen tilanne pelastetaan vaikka kylässä? Kun oksennusta kelluu lavuaarissa, eikä viemäriä saa auki millään keinolla eikä ole mitään millä äyskäröidä velliä pois. Hammasmukeja yleensä kylpyhuoneista löytyy, mutta niiden pesemisen onnistuminen jälkiä jättämättä on toinen juttu, saippuan tai puhdistusemulsion maun mukin käyttäjä huomaa, eivätkä ne peitä oksennuksen hajua.

Suihku on tietenkin hyvä, se vaimentaa ääntä ja viemärin ritilän saa yleensä pois. Mutta ei suihkussa voi jatkuvasti käydä. Sen sijaan vessassa voi. Se on ihan normaalia nenän puuterointia. Ja kaikki ymmärtävät, että naisilla menee vessassa aina vähän kauemmin; yleensä ei siis tarvitse kiirehtiä kohtuuttomasti, vaan ehtii hyvin saada kaiken ulos ja siistiytyä kunnolla.

Olen ollut siinä hyvä 14 vuotta, eikä kukaan ole huomannut, ellen itse ole kertonut, mutta siltikään ei kertomaani haluta nähdä. Tai jos nähdäänkin, sen edessä ollaan avuttomia. Niin mahtava on Herrani ja luojani, ja niin otollinen minä olen Herralleni, jonka vahvassa syleilyssä naisenlihani kukoistaa, jos vain tottelen ja kunnioitan Herraani hyvin. Silloin Herrani antaa minulle sen, mitä haluan, täydellisen naisenruumiin, täydellisen minulle, täydellisen Herralleni, täydellisen maailmalle. Ja täydellinen naisenruumis tekee minusta täydellisen naisen. Hyvän naisen. Haluttavan naisen. Älykkään ja kadehdittavan naisen. Sen jota katsotaan. Sen jota ihaillaan. Beauty hurts, baby.

1971

Katariina tulee ensimmäisille treffeille yli puoli tuntia myöhässä, mutta häntä odotetaan silti. Suomalainen mies odottaa. Se joka ei ottanut vastaan hänen kieltäviä vastauksiaan tansseissa viime viikolla, vaan kävi hakemassa, kunnes Katariina ei voinut olla suostumatta. Mies vain kyseli suomeksi, että mutta miksi ei, eikä Katariina ollut varma, mitä mies ymmärtäisi, jos hän vastaisi, että häntä nyt ei oikeasti huvittanut tanssia, hän oli väsynyt, hän oli lähtenyt vain ystävänsä seuraksi, tämä kun oli niin halunnut ja inttänyt, että Katariinalla voisi olla ihan kivaa Raessa, ihan oikeasti, nyt lähdet! Perillä oli sitten käynyt ilmi, että Rae ei ollut kahvila, kuten oli luultu, vaan ravintola, ja kunnon tytöt eivät käyneet ravintoloissa keskenään, ilman miesseuraa. Voivoteltuaan ensin tyttöjen erehdyttä hovimestari ei kuitenkaan ajanut heitä pois, vaan johdatti heidät istumaan sopivan huomaa-mattomalle paikalle ja kävi vielä myöhemmin aina välillä vilkaisemassa, oliko kaikki hyvin. Sitä suuremmalla syyllä Katariina ei halunnut

tanssia. Todellakaan.

Mutta suomalainen oli tullut hakemaan Katariinaa vielä uudestaan, ensimmäisen tanssin jälkeen sanoi kiitos, johdatti Katariinan pöytään, sitten takaisin tanssilattialle, halusi tanssia aina vain uuden tanssin ja Katariina sai lisää kiitoksia suomeksi kappaleen päättyessä. Kiitos oli ensimmäinen suomenkielinen sana, jonka Katariina oppi.

Kuumissaan ja kiireisenä Katariina istuu odottavan suomalaisen pöytään ja sanoo ottavansa kahvin konjakilla. Suomalainen ei ole yhtään ärtynyt Katariinan myöhästymisestä, mutta ärtyykö suomalainen siitä sitten, ettei Katariinalla ole kuin hetki aikaa istuskeluun. Samalla kun Katariina kaivelee käsilaukkuaan ja miettii kohteliaan lempeää tapaa ilmoittaa asiasta, käsilaukusta tipahtaa kaksi öljyisyyden takia sanomalehteen pakattua hanaa ja ovenkahva ja ne nopeuttavat asian esittämistä, sillä suomalaisen ilme vaatii selitystä sille, miksi minihameisen nuoren naisen käsilaukusta tipahtelee daamin kädet ja vaatteet sotkevia rakennustarvikkeita tämän tullessa treffeille.

Katariina kertoo olevansa menossa vaihtamaan niitä Katariinan työmaalla tarvittaviin putkistojen osiin.

Katariinan työmaalla?

Niin, Katariina on rakennusmestarina. Eikö Katariina ollut kertonut sitä samalla, kun suomalainen oli sanonut olevansa töissä Viru-hotellin rakennuksella? Katariina huomaa suomalaisen ilmeestä, että ilman hanoja ja ovenkahvoja mies ei uskoisi häntä. Katariinasta sellainen on ärsyttävää, hän nakkelee niskojaan ja ilmoittaa, että hänen on lähdettävä välittömästi suorittamaan vaihtokauppaa. Itse asiassa juuri tien toisella puolella olevaan ravintolaan. Toisessa firmassa työskentelevä insinööri odottaa Katariinaa siellä mukanaan verkkokassallinen putkiliittimiä. Katariina oli muuten sopinut tapaavansa suomalaisen juuri tässä paikassa vain siksi, että paikka oli niin sopivasti matkan varrella. Voi olla, että Suomessa nainen ei voi toimia rakennusmestarina, mutta Katariinan maassapa voi.

Mutta täällä ei sitten olekaan kahvipausseja, suomalainen nauraa.

Kahvipausseja?

Suomalainen lupaa kertoa kahvipausseista, jos Katariina istuu takaisin alas ja juo konjakkinsa.

Katariina istuutuu tuolin reunalle.

Kahvipaussi on pakollinen vartti kahvin juontiin.

Katariinasta se on kummallista. Miksi pitää olla pakollinen vartti kahvin juontiin? Eikä töitä lauantaisin?

Viru-hotellin rakennustyömaasta Katariina on kuullut ennenkin, Viron ja Suomen ensimmäisen suuren yhteistyöprojektin myötä suomalaisten työmiesten maine on kiirinyt yli kaupungin. Paha sana suomalaisesta työvoimasta ei ole kuulunut, oman maan miehillä sen sijaan ei hotellia taidettaisi saada koskaan valmiiksi. Suomalaiset tekevät kuulemma heti sen, mitä pitää, tekevät hyvin ja huolella, tavaraa ei katoa, työn jälki ei petä seuraavana päivänä, on kuin heillä olisi seitsemät kädet ja jalat ja työhaalaritkin ovat sellaiset, joissa on taskuja ja lenkkejä työvälineille, ettei niitä tarvitse joka kerta erikseen mennä hakemaan. Suomalaiset ovat aivan toista kuin oman maan hitaat ja arkiaamuinkin viinanenäiset työmiehet kömpelöine buffaikoinen, joissa liikkuminen on hidasta väkisinkin.

Katariina jättää menemättä ravintolaan, jossa hänen piti suorittaa vaihtokauppa, hän ehtii vaihtaa hanat putkiliittimiin huomennakin tai keksiä jonkin selityksen osien puuttumiselle.

Työttömyys ei Suomessa olekaan niin suuri kuin on väitetty, vaikka se sellainen paha kapitalistinen maa onkin, *kapmaa*. Sitä paitsi suomalainen on urheillut oikein säännöllisesti, uinut ja hiihtänyt. Hyvien *sotsmaiden* vihollisista, *kapmaista*, ei olisi uskonut, että nuorilla on iloa ja vapaata urheilua, ei pakkotyötä. Että on syytä nauraa ja hymyillä.

Suomalaiselle Katariina joutuu puolestaan va-
kuuttamaan, ettei ole käynyt koulujaan venäjäk-
si. Kyllä, kyllä täällä saa vironkielistä opetusta,
ihan oikeasti! Ja kyllä, työpakko on, ei voi olla
työtön, työttömiä ei edes ole. Katariina kaivaa
käsilaukustaan työkirjansa ja näyttää sitä suo-
malaiselle: tällainen on jokaisella, se saadaan
jo koulussa ensimmäisen työharjoittelujakson
aikana ja silloin sinne kirjoitetaan, missä ollaan
töissä, ja kun palataan kouluun, kirjoitetaan että
ollaan koulussa. Kun koulusta siirrytään töihin,
työkirjaan merkitään firman nimi, virkanimike
ja milloin töihin on tultu. Pois lähdettäessä
kirjataan jälleen tapahtuma kirjaan. Aukkoja
päivämäärissä ei saa olla, ei yhtään.

Työttömyyskorvauksesta Katariina taas ei ole
kuullut mitään. Ei, sellaista ei ole, no ei ihan
oikeasti ole, kun ei ole työttömiäkään. Mikä
siinä on suomalaisesta käsittämätöntä? Käsit-
tämätöntä on tuo lomilla käynti Suomessa ja
että palkka tulee tilipäivänä pankkitilille, eikä
seteleitä lasketakaan paljaaltaan käteen niin
kuin meillä.

Suomalainen alkaa vaikuttaa kiinnostavalta
ja Katariina haluaa ehkä nähdä suomalaisen
uudelleen.

Katariina vilkuilee miestä. Samanikäinen,
suunnilleen, siististi pukeutunut, tuoksuu
puhtaalle, muutenkin hyvälle. Kyllä, Katariina

haluaa nähdä hänet uudelleen.

Että muulloin tehdään töitä joka hetki, mutta ei »kahvipausseilla»?

Ja miksi ei töitä ole lauantaina?

Olen ollut siinä hyvä

14 vuotta, eikä kukaan ole huomannut, ellen itse ole kertonut,

mutta siltikään ei kertomaani haluta nähdä. Tai jos nähdäänkin, sen edessä

ollaan avuttomia. Niin mahtava on Herrani ja luojani, ja niin otollinen minä

olen Herralleni, jonka vahvassa syleilyssä naisenlihani kukoistaa, jos vain

tottelen ja kunnioitan Herraani hyvin. Silloin Herrani antaa minulle sen, mitä

haluan, täydellisen naisenruumiin, täydellisen minulle, täydellisen Herralleni,

täydellisen maailmalle. Ja täydellinen naisenruumis tekee minusta täydellisen

naisen. Hyvän naisen. Haluttavan naisen. Älykkään ja kadehdittavan naisen.

”Jotkut tarvitsevat pitoihin viinaa

tai viina tekee pidot, toisille riittää,

että pukee parhaat päälleen.

Joillekin kirkko tekee pyhän.

Minun ainoa kirkkoni on ruoka.”

Miksi kaikki virolaisnaiset
ovat huoria? Onko se niillä
geeneissä?

” Käyn vain vessassa.

Ja lantion ympärys on 93 cm.

Venäläinen propaganda levittää bubuja,

että kaiken saa anteeksi,

Vaaleanpunainen mittanauha painaa vain muutaman

gramman. Se mahtuu hyvin taskuun kuin taskuun,

käsilaukkuun, lompakkoon, sillä voi sitoa vaikka hiukset,

sen voi kietoa ranteen ympärille renkaaksi tai sormeen

sormukseksi, sitä voi pyörittää ja sillä on rauhoittava vaikutus,

kuten rukousnauhoilla muutenkin.

Käyn vain puuteroimassa nenääni.

Lantio 92 cm.

Sen jota katsotaan. Sen jota ihaillaan. tai ammutaan.

Stalinin lehmät on Sofi Oksasen (s.1977) **vahvasti feministinen esikoisromaani, joka saa voimansa Annan sisäisen naiskuvan yhteentörmäyksestä yhteiskunnallisen todellisuuden kanssa. Se purkaa myös heterokeskeisiä stereotypioita syömis-häiriöistä ja antaa kriittisen piston menneiden vuosikymmenten poliittiselle skitsofrenialle, jonka oireet näkyvät edelleen.**